

Werkinstructie 2016/2 (SUA)

OPENBAAR

Aan directeuren IND
cc DDMB

Van Hoofddirecteur IND

Datum 1 juli 2016

Kenmerk

Vindplaats Informind/website IND

Onderwerp Richtlijnen voor afgifte van arbeidsmarktaantekening bij verblijf langer dan drie maanden

Gerelateerd Deze werkinstructie vervangt werkinstructie 2014/7

Algemene beleidsregels:

Hoofddregel is artikel 2 Wet arbeid vreemdelingen(Wav): het is een werkgever verboden een vreemdeling in Nederland arbeid te laten verrichten zonder tewerkstellingsvergunning of zonder dat een vreemdeling in het bezit is van een gecombineerde vergunning voor verblijf en arbeid (GVVA).

Uitzonderingen op artikel 2 Wav:

- Artikel 3 Wav: Voor sommige categorieën vreemdelingen is het verbod als bedoeld onder artikel 2 Wav niet van toepassing (bijvoorbeeld vreemdelingen die werken bij een volkenrechtelijke organisatie zoals de NAVO, of die arbeid als zelfstandige verrichten).
- Artikel 4 Wav: het verbod als bedoeld onder artikel 2 Wav is niet van toepassing op een vreemdeling die:
 1. een verblijfsvergunning heeft voor onbepaalde tijd regulier of asiel (artikel 4, tweede lid, aanhef en onder a, Wav);
 2. 5 jaar in het bezit is geweest van een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfsvergunning (lees: een vvr waarmee de vreemdeling arbeid mag verrichten) en zijn hoofdverblijf niet heeft verplaatst (artikel 4, tweede lid, aanhef en onder a, Wav);
 3. een aangewezen categorie in BuWav (artikel 4, tweede lid, aanhef en onder c, Wav):
 - a. vreemdelingen die rechtmatig verblijven bij een Nederlander, burger van de Unie, of een vreemdeling die vrij is op de Nederlandse arbeidsmarkt (artikel 2, aanhef en onder b, BuWav);
 - b. vreemdelingen die hebben beschikt over de aantekening 'arbeid is vrij toegestaan' op het verblijfsdocument en hun hoofdverblijf niet buiten Nederland hebben verplaatst (met uitzondering van gezinsleden van kennismigranten) (artikel 2, aanhef en onder d, BuWav);
 - c. vreemdelingen die 7 jaar werkzaam zijn geweest op een Nederlands zeeschip of op een mijnbouwinstallatie op het continentaal plat (artikel 2, aanhef en onder e, BuWav);
 - d. vreemdelingen die rechtmatig verblijven bij een vreemdeling die arbeid als kennismigrant verricht of houder is van een Europese blauwe kaart (artikel 2, aanhef en onder a en c, BuWav);
 - e. vreemdelingen die een verblijfsvergunning hebben voor 'zoekjaar afgestudeerden' (artikel 2, aanhef en onder f, BuWav).

In de Regeling uitvoering Wav 2014 zijn nadere regels gesteld met betrekking tot het tewerkstellen van vreemdelingen.

- Het gezinslid krijgt in de regel dezelfde arbeidsmarktaantekening als de persoon bij wie verblijf wordt beoogd. Dit leidt uitzondering indien de hoofdpersoon een kennismigrant of een student is. Indien de hoofdpersoon een VVR heeft met de aantekening 'arbeid vrij toegestaan. TWV niet vereist', dan krijgt het gezinslid dezelfde arbeidsmarktaantekening (zie artikel 2 BuWav);
- Sommige verblijfsdoelen zijn in duur beperkt zoals lerend werken, seizoensarbeid, uitwisseling, waaronder ook au pair. Bij een aanvraag om verlenging, terwijl de maximale verblijfsduur is verlopen, geldt dat op de verblijfssticker moet worden opgenomen: 'arbeid niet toegestaan'.
- Uit artikel 2, aanhef en onder d, BuWav volgt: een vreemdeling die in het verleden heeft beschikt over een verblijfsvergunning met daarop de arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij toegestaan' en zijn hoofdverblijf niet heeft verplaatst, behoudt bij een verlenging of wijziging van de beperking de arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij toegestaan', indien hij aan de voorwaarden voor verlening van een vvr voldoet. Deze regel geldt niet bij kennismigranten, houders van een Europese blauwe kaart en zoekjaar hoogopgeleiden (zie artikel 2 BuWav).
Ook kunnen familieleden van een houder met een vergunning onder de beperking het zoeken naar en verrichten van arbeid al dan niet in loondienst (alleen zoekjaar hoogopgeleiden) en uitwisseling (WHS/WHP) niet aan vrije arbeidsmarkttoegang toekomen omdat het hier tijdelijke verblijfsdoelen betreft die niet verlengbaar zijn.
Voorbeeld 1: als een vreemdeling gedurende 2 jaar een verblijfsvergunning voor verblijf bij een Nederlandse partner/echtgenoot heeft gehad en hierdoor een arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij toegestaan' had op haar verblijfsdocument en zij vraagt wijziging aan na twee jaar naar bijvoorbeeld studie, dan zal zij de arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij toegestaan' behouden.
Voorbeeld 2: een partner van een kennismigrant wil na 2 jaar gaan werken in een niet kennismigranten baan. Zolang de hoofdverblijfhouder kennismigrant is, kan zijn partner profiteren van een vrije arbeidsmarkttoegang. Is de hoofdverblijfhouder veranderd naar arbeid in loondienst, dan zal zijn partner een tewerkstellingsvergunning moeten aanvragen.
- Als de vreemdeling in het bezit is van een verblijfsvergunning voor het verrichten van arbeid als zelfstandige (en hiermee het wezenlijk Nederlands belang is aangetoond) is hiervoor geen TWV vereist (voor bijkomende arbeid in loondienst wel). De opdrachtgever van de vreemdeling die arbeid als zelfstandige wil verrichten moet een TWV aanvragen als:
 - de vreemdeling al een andere verblijfsvergunning dan voor arbeid als zelfstandige heeft; en
 - de huidige arbeidsmarktaantekening stelt dat de vreemdeling TWV-plichtig is.
- Als een aanvraag om verlenging of wijziging van de beperking tijdig wordt ingediend en de vreemdeling beschikt over een verblijfsvergunning met de aantekening 'arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist', dan krijgt de vreemdeling bij een vervolprocedure een sticker VA met de aantekening 'arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist'. Zie artikel 1b, BuWav. Dit artikel heeft geen betrekking op vreemdelingen die voor het verrichten van arbeid in loondienst in het bezit moeten zijn van een TWV, een GVVA of aan wie het verrichten van arbeid niet is toegestaan. Hetzelfde geldt voor uitwisselingsjongeren. Zie artikel 1j van het BuWav.
- Als een kennismigrant, die na 5 jaar zijn vrije arbeidsmarkttoegang wil uitoefenen, van arbeidsmarktaantekening wil wijzigen, dan moest hij tot nu toe zijn verblijfstatus van kennismigrant naar arbeid in loondienst wijzigen. Met ingang van Modern Migratiebeleid hoeft deze omzetting niet meer, omdat het technisch mogelijk is gemaakt dat de arbeidsmarktaantekening

bij een kennismigrant ook kan zijn 'arbeid vrij toegestaan'. Dit geldt ook voor onderzoekers op grond van richtlijn 2005/71. Als een aanvraag om verlenging of wijziging van de beperking wordt ingediend en de eerdere verblijfsvergunning is inmiddels 2 jaar verlopen (dus een niet tijdige verlenging), wordt de aanvraag gezien als een aanvraag om een vvr zonder mvv en wordt altijd de volgende arbeidsmarktaantekening afgegeven: "arbeid niet toegestaan".

B2 Uitwisseling

Uitgangspunten

- Het verbod als bedoeld in artikel 2, eerste lid, Wav is voor een periode van maximaal een jaar niet van toepassing op vreemdelingen die zijn toegelaten als au pair, of op grond van een uitwisselingsprogramma WHP/WHS en EVS dan wel op grond van een cultureel uitwisselingsprogramma. Zie artikel 1j van het Besluit uitvoering Wav.
- Onder uitwisseling vallen au pairs en jongeren die op basis van een uitwisselingsprogramma WHP/WHS of EVS dan wel op grond van een cultureel uitwisselingsprogramma verblijf beogen in Nederland.
- Bij uitwisseling, met uitzondering van WHP/WHS, geldt dat sprake moet zijn van een erkend referent en een goedgekeurd uitwisselingsprogramma.
- Op grond van de artikelen 3.58 Vb wordt een vergunning in het kader van uitwisseling voor maximaal een jaar verleend en kan niet worden verlengd.

Verblijfsdoel	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1 ^e Aanvraag VVR zonder MVV	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV bij niet-mvv plichtige vreemdeling	Aantekening op het verblijfsdocument	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking
Uitwisseling (incl EVS)	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.
Uitwisseling WHP/WHP	Arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist.	nvt	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist

* Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje 'TWV niet vereist voor specifieke arbeid (uitwisseling)'.

B3 studie

Uitgangspunten

- Het is op grond van de Uitvoeringsregels behorende bij de Regeling uitvoering Wav 2014 (onder paragraaf 33) studenten alleen toegestaan arbeid van bijkomende aard te verrichten van 10 uur per week dan wel fulltime in uitsluitend de maanden juni, juli en augustus. Hiervoor dient de werkgever een TWV voor de student aan te vragen. Een TWV wordt echter alleen verleend als de student in het bezit is van een verblijfsvergunning voor studie.

Verblijfsdoel procedure	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV bij niet-mvv plichtige vreemdeling	Aantekening op het verblijfsdocument	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking
Studie	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	TWV vereist voor arbeid van bijkomende aard, andere arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan*. "arbeid van bijkomende aard toegestaan".	Arbeid niet toegestaan*. "arbeid van bijkomende aard toegestaan".
gezinslid	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.

* 1. Vermeldt op het stippelijntje bij 'verblijf ogv.... zeeman' het woord "Student";

2. Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "Arbeid van bijkomende aard toegestaan".

B4 Arbeid tijdelijk

Uitgangspunten

- In het algemeen geldt voor 'Lerend werken' de GVVA procedure.
- In het kader van seizoenarbeid moet de werkgever in het bezit zijn van een TWV.
- Op grond van artikel 14 Vw verleent de IND de gecombineerde vergunning voor verblijf en arbeid voor lerend werken voor maximaal een jaar.
- De geldigheidsduur van de gecombineerde vergunning voor verblijf en arbeid eindigt in overeenstemming met het advies van het UWV.
- Op grond van artikel 3.58 Vb verleent de IND de verblijfsvergunning voor seizoenarbeid met een maximum van 24 weken.
- Bij seizoenarbeid is gezinshereniging niet mogelijk.
- Bij lerend werken en seizoenarbeid is verlenging niet toegestaan. Tenzij de eerste vergunning voor verblijf en arbeid voor een kortere periode dan de maximale termijn is verleend.

Verblijfsdoel procedure	Aantekening Sticker 1 ^e Aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV bij niet-mvv plichtige vreemdeling	Aantekening op het verblijfsdocument	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking
Lerend werken	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid toegestaan conform aanvullend document.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*
Gezinslid	Arbeid toegestaan, TWV vereist*	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*
seizoenarbeid	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.

* Vermeldt op het stippelijntje bij 'verblijf ogv.... zeeman' het woord "GVVA";

2. Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "arbeid toegestaan conform aanvullend document".

B5 Arbeid regulier

Onder arbeid regulier vallen:

- arbeid in loondienst;
- intra-concern uitzendingen;
- Arbeid op een mijnbouwinstallatie op het continentaal plat en arbeid op een zeeschip;
- Arbeid op grond van een zetelovereenkomst;
- Grensoverschrijdende dienstverlening
- Arbeid als niet-geprivilegieerd militair of niet-geprivilegieerd burgerpersoneel (NATO-JFCHq. 3.40 Vb en overige militairen)

Uitgangspunten

- Op grond van artikel 2 Wav is het een werkgever verboden een vreemdeling in Nederland arbeid te laten verrichten zonder tewerkstellingsvergunning of zonder dat een vreemdeling in het bezit is van een GVVA.
- Als sprake is van een vrijstelling als bedoeld in artikelen 3 en 4 Wav, bijvoorbeeld voor specifieke arbeid, dan is GVVA procedure niet van toepassing.
- Voor een intra-concern uitzending geldt dat de werkgever in het bezit moet zijn van een TWV.
- Een vreemdeling, die een verblijfsvergunning voor arbeid in loondienst wil en 5 jaar in bezit is geweest van een voor arbeid geldige verblijfsvergunning, moet wel aan de voorwaarden voldoen als bedoeld in artikel 3.31, tweede lid, onder b, c en e, Vb.
- Op grond van artikel 3.58 Vb is bij grensoverschrijdende dienstverlening verlenging na 2 jaar (zowel hoofdpersoon als gezinslid) niet mogelijk.

Verblijfsdoel	Aantekening Sticker 1 ^e Aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1 ^e Aanvraag VVR zonder MVV	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV bij niet-mvv plichtige vreemdeling	Aantekening op het verblijfsdocument	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking
Procedure						
GVVA	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.**	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.**	Arbeid toegestaan conform aanvullend document.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.**
Arbeid in loondienst	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Intra-concern uitzendingen	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Grensoverschrijdende dienstverlening	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.* <i>'arbeid met notificatie UWV wel toegestaan'</i>	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.* <i>'arbeid met notificatie UWV wel toegestaan'</i>	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.* <i>'arbeid met notificatie UWV wel toegestaan'</i>	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.* <i>'arbeid met notificatie UWV wel toegestaan'</i>	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.* <i>'arbeid met notificatie UWV wel toegestaan'</i>
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Arbeid op grond van Zetelovereenkomst	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.

NATO- JFCHQ	nvt	nvt	nvt	nvt (geprivilegieerd)	Nvt	Nvt
Gezinsleden	nvt	nvt	nvt	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Overige militairen (3.40 Vb)	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist*	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV wel vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
EU/EER/Zwitserland Overige militairen	nvt	nvt	nvt	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	nv	nv	nv	Zie B11		

*1. Vermeldt op het stippelijntje bij 'verblijf ogv.... zeeman' het woord "zetelovereenkomst";

2. Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "specifieke arbeid toegestaan".

**1. Vermeldt op het stippelijntje bij 'verblijf ogv.... zeeman' het woord "GVVA";

2. Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "arbeid toegestaan conform aanvullend document".

B6 Kennis en Talent

Onder Kennis en Talent vallen:

- Het zoeken naar en verrichten van arbeid al dan niet in loondienst;
- Arbeid als kennismigrant;
- Wetenschappelijk onderzoek in de zin van richtlijn 2005/71/EG;
- Arbeid als zelfstandige;
- Houder van een Europese blauwe kaart in de zin van richtlijn 2009/50/EG

Uitgangspunten

- Op grond van artikel 1d BuWav zijn houders van een verblijfsvergunning arbeid als kennismigrant vrij op de arbeidsmarkt voor hun specifieke werkzaamheden als kennismigrant. Voor overige arbeid is een TWV wel vereist.
- Op grond van artikel 2 Besluit Uitvoering Wav zijn gezinsleden van toegelaten kennismigranten vrij op de arbeidsmarkt.
- Een VVR zoekjaar hoogopgeleiden kan voor maximaal één jaar worden verleend en is niet verlengbaar. Een aanvraag om verlenging is om die reden bij voorbaat kansloos.
- Vrijstelling van een TWV voor houders van een Europese blauwe kaart en hun gezinsleden volgt uit artikel 1i BuWav.
- Op grond van artikel 2 Besluit Uitvoering Wav zijn gezinsleden van toegelaten kennismigranten vrij op de arbeidsmarkt.
- Vrijstelling van een TWV voor wetenschappelijke onderzoekers in de zin van richtlijn 2005/71 volgt uit artikel 1h BuWav.

Verblijfsdoel	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV bij niet-mvv plichtige vreemdeling	Aantekening op het verblijfsdocument	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking
procedure						
Arbeid als kennismigrant	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.* "kennismigrant. Andere arbeid toegestaan met TWV"	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.* "kennismigrant. Andere arbeid toegestaan met TWV " Let op! Deze sticker alleen afgeven als aan de werkgever reeds een kennisgeving is gestuurd dat de IND voornemens is een verblijfsdocument aan te maken.	Arbeid als kennismigrant toegestaan, andere arbeid toegestaan met TWV.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.* "kennismigrant. Andere arbeid toegestaan met TWV"	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.* "kennismigrant. Andere arbeid toegestaan met TWV"
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Zoekjaar hoogopgeleiden	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist. ** "zoekjaar hoogopgeleiden: arbeid wel toegestaan. TWV Niet vereist".	Arbeid niet toegestaan.** "zoekjaar hoogopgeleiden en: arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist".	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.** "zoekjaar hoogopgeleiden: arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist".	Arbeid vrij toegestaan. TWV niet vereist. "zoekjaar hoogopgeleiden: arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist".	nvt	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist. ** "zoekjaar hoogopgeleiden: arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist".
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Houder van een Europese	Arbeid wel toegestaan, TWV	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV	Arbeid als houder van een Europese	Arbeid wel toegestaan, TWV	Arbeid wel toegestaan, TWV

blauwe kaart	niet vereist.* <i>"houder van een Europese blauwe kaart, andere arbeid toegestaan met TWV"</i>		vereist.* <i>"houder van een Europese blauwe kaart, andere arbeid toegestaan met TWV"</i>	blauwe kaart toegestaan, andere arbeid toegestaan met TWV.	niet vereist.* <i>"houder van een Europese blauwe kaart, andere arbeid toegestaan met TWV"</i>	niet vereist.* <i>"houder van een Europese blauwe kaart, andere arbeid toegestaan met TWV"</i>
gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Arbeid als zelfstandige	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.*** <i>"Arbeid als zelfstandige toegestaan zonder TWV"</i>	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.*** <i>"Arbeid als zelfstandige toegestaan zonder TWV"</i>	Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*** <i>"Arbeid als zelfstandige toegestaan zonder TWV"</i>	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.*** <i>"Arbeid als zelfstandige toegestaan zonder TWV"</i>
gezinslid	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.	Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.
Wetenschappelijk onderzoeker richtlijn 2005/71/EG	Arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist. **** <i>"wetenschappelijk onderzoeker, andere arbeid toegestaan met TWV"</i>	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist. **** <i>"wetenschappelijk onderzoeker, andere arbeid toegestaan met TWV"</i>	Arbeid als wetenschappelijk onderzoeker toegestaan, andere arbeid toegestaan met TWV.	Arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist. **** <i>"wetenschappelijk onderzoeker, andere arbeid toegestaan met TWV"</i>	Arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist.
gezinslid	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan. TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.

* Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "Europese blauwe kaart. Andere arbeid niet toegestaan".

** Als de vreemdeling met een diploma aantoonde dat hij/zij aan de voorwaarde voor het zoekjaar hoogopgeleiden voldoet of uit INDiGO blijkt dat vreemdeling in afgelopen drie jaar wetenschappelijk onderzoek heeft verricht doe dan het volgende: Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "Zoekjaar hoogopgeleiden: arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist".

*** Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "Arbeid als zelfstandige toegestaan zonder TWV".

**** Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "wetenschappelijk onderzoeker, andere arbeid toegestaan met TWV".

B7 Gezinsmigratie

- In een aantal gevallen is het afhankelijke gezinsleden toegestaan arbeid te verrichten. Dit is afhankelijk van de arbeidsmarktpositie van de hoofdpersoon.
- Bij gezinshereniging of gezinsvorming met een Nederlander, een houder van een verblijfsvergunning regulier voor onbepaalde tijd of van een verblijfsvergunning asiel luidt de arbeidsmarktaantekening: 'Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist'. In het geval een sticker wordt afgegeven omdat het verblijfsdocument nog niet klaar is wordt de aantekening: 'Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist' opgenomen.
- Bij gezinshereniging of gezinsvorming met een houder van een verblijf regulier voor bepaalde tijd luidt de arbeidsmarktaantekening hetzelfde als van de hoofdpersoon. Hierop gelden een aantal uitzonderingen.
- Is de hoofdpersoon in het bezit van een gecombineerde vergunning voor verblijf en arbeid, dan luidt voor gezinsleden de arbeidsmarktaantekening: 'Arbeid toegestaan mits TWV is verleend'.
- Een tweede uitzondering voor gezinsleden van kennismigranten en wetenschappelijk onderzoekers in de zin van richtlijn 2005/71/EG. Voor gezinsleden van kennismigranten luidt de arbeidsmarktaantekening: 'Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist'.
- Een derde uitzondering geldt voor gezinsleden van studenten. Voor hen luidt de arbeidsmarktaantekening: 'Arbeid niet toegestaan'.
- Een vierde uitzondering geldt voor gezinsleden van houders van een Europese blauwe kaart. Voor gezinsleden van houders van een Europese blauwe kaart luidt de arbeidsmarktaantekening: 'Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist'.
- Op grond van artikel 2, onder h, BuWav, zijn gezinsleden van houders van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd 'tijdelijke humanitaire gronden' of niet-tijdelijke humanitaire gronden' ook vrij op de arbeidsmarkt.

B8 Humanitair tijdelijk

Uitgangspunten

Onder humanitair tijdelijk vallen de volgende verblijfsdoelen:

- Eergerelateerd en huiselijk geweld
- Slachtoffers en getuige-aangevers van mensenhandel
- Vreemdelingen die buiten hun schuld niet uit Nederland kunnen vertrekken
- Remigratie op grond van artikel 8 van de Remigratiewet
- AMV's
- Verblijf in afwachting van een verzoek ex artikel 17 RWN
- Medische behandeling

Uitgangspunten:

- Op grond van artikel 3.58 Vb wordt een verblijfsvergunning humanitair verleend voor een jaar en kan deze verlengd worden.
- Een uitzondering hierop geldt voor vreemdelingen die op grond van eergerelateerd en huiselijk geweld een verblijfsvergunning hebben. Deze VVR is niet verlengbaar.
- Een uitzondering geldt ook voor vreemdelingen die een VVR hebben op grond van artikel 8 Remigratie wet. De vergunning wordt voor maximaal 6 maanden verleend en is niet verlengbaar, tenzij de vreemdeling bij de verlengingsaanvraag geen verwijt kan worden gemaakt dat nog niet beslist is.
- Een AMV wordt in het bezit gesteld van een VVR, zolang hij nog minderjarig is. Zie verder B9 Humanitair niet-tijdelijk.
- Op grond van B8 wordt de vreemdeling in het bezit gesteld van een VVR onder de beperking `tijdelijke humanitaire gronden`.
- Een uitzondering geldt voor vreemdelingen die medisch behandeling of noodzakelijke medische behandeling moeten ondergaan. In deze gevallen luidt de beperking `medische behandeling`.

Verblijfsdoel	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV bij niet-mvv plichtige vreemdeling	Aantekening op het verblijfsdocument	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking
procedure						
Tijdelijke humanitaire gronden*	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Medische behandeling	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.
gezinsleden	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.

* Als de vreemdeling in het bezit wordt gesteld van een verblijfsvergunning in verband met remigratie, plaats de IND in het geldig document voor grensoverschrijding de aantekening `in afwachting van remigratievoorzieningen`.

Opmerking: vrijgesteld van TWV-plicht zijn op grond van artikel 1g Buwav, tweede lid: de minderjarige vreemdeling die:

- houder is van een op grond van artikel 14, eerste lid, onderdeel e, van de Vreemdelingenwet 2000 verleende verblijfsvergunning voor bepaalde tijd onder de beperking voor verblijf om redenen van medische nood of vanwege medische behandeling, en

- in Nederland een beroepsopleiding volgt bij een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1, onder b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of een instelling die een beroepsopleiding verzorgt waarvan op grond van artikel 1.4.1. Wet educatie en beroepsonderwijs aan de met goed gevolg afgelegde examens of onderdelen van examens een diploma of certificaat is verbonden, en in het kader van die beroepsopleiding te werk wordt gesteld op grond van een beroepspraktijkvormingsovereenkomst als bedoeld in artikel 7.2.8. van de Wet educatie en beroepsonderwijs

B9 Humanitair niet-tijdelijk

Uitgangspunten

Onder humanitair –niet-tijdelijk vallen vreemdelingen die:

- eerder in Nederland hebben verbleven en naar Nederland willen terugkeren
- als kind of alleenstaande minderjarige vreemdeling langdurig in Nederland verblijven
- of in Nederland verblijven op grond van een verblijfsvergunning en voortgezet verblijf wensen.

Verblijfsdoel procedure	Aantekening Sticker 1 ^e Aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV/TEV	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV bij niet-mvv plichtige vreemdeling	Aantekening op het verblijfsdocument	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking
Niet-tijdelijke humanitaire gronden	Arbeid wel toegestaan, TWW niet vereist.	Arbeid niet toegestaan	Arbeid wel toegestaan, TWW vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWW niet vereist	Arbeid wel toegestaan, TWW niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWW niet vereist.

B10 EU-recht en Internationale Verdragen

Uitgangspunten

- Internationaal recht gaat boven nationaal recht. Richtlijn 2003/109 EG is van toepassing.
- Op grond van artikel 2, onder i, BuWav zijn vreemdelingen die aangemerkt kunnen worden als (economisch niet actieve) langdurige ingezetenen vrijgesteld van het TWV vereiste.
- Nadat een Kroaat 12 maanden ononderbroken toegelaten is geweest tot de Nederlandse arbeidsmarkt op basis van een TWV en daadwerkelijk reële arbeid heeft verricht, geldt de arbeidsmarktaantekening: Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist. Zie Uitvoeringsregels behorende bij de Regeling uitvoering Wav 2014, paragraaf 30.
- Roemenen en Bulgaren hebben per 1 januari 2014 vrije toegang tot de Nederlandse arbeidsmarkt. Zie Uitvoeringsregels behorende bij de Regeling uitvoering Wav 2014, paragraaf 35.

Verblijfsdoel	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1 ^e Aanvraag VVR zonder MVV/TEV	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV bij niet-mvv plichtige vreemdeling	Aantekening op het verblijfsdocument	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking
procedure						
Burgers van de Unie (aanvraag duurzaam verblijf)	nvt	nvt	Arbeid wel toegestaan, TWV is niet vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV is niet vereist.	nvt
<i>Gezinsleden, en niet zelf burger van de Unie/EER/Zwitserland (uit overgelegde stukken blijkt direct dat aan voorwaarden wordt voldaan)</i>	nvt.	nvt.	Arbeid wel toegestaan, TWV is niet vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid toegestaan, TWV is niet vereist.	
<i>Gezinsleden, en niet zelf burger van de Unie/EER/Zwitserland (stukken worden niet direct allemaal overgelegd)</i>	nvt	nvt	<i>Wordt niet verstrekt (vreemdeling geldt als reguliere vreemdeling). Sticker 'verblijfsaantekening algemeen' wordt afgegeven met 'arbeid niet toegestaan'.</i>	nvt	nvt	nvt
Kroatische werkzoekenden	nvt	nvt	Arbeid wel toegestaan, TWV is vereist.	Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV.	nvt	nvt
<i>Gezinsleden van Kroatische werkzoekenden</i>			Arbeid wel toegestaan, TWV is vereist.	Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV.		nvt
<i>Gezinsleden</i>	nvt	nvt.	Arbeid wel toegestaan, TWV is vereist.	Arbeid toegestaan, TWV alleen gedurende eerste 12 maanden vereist.	nvt	nvt
Kroatische grensoverschrijdende dienstverrichters	nvt	nvt.	Arbeid wel toegestaan, TWV is vereist. * 'arbeid met notificatie UWV wel toegestaan'	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	nvt.	nvt.
<i>Gezinsleden</i>	nvt.	nvt.	Arbeid toegestaan, TWV is vereist	Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV.	nvt.	nvt
Kroatische onderdanen met ander verblijfsdoel dan arbeid in loondienst	nvt.	nvt.	Arbeid wel toegestaan, TWV is vereist.	Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV	nvt.	nvt.
<i>Gezinsleden</i>			Arbeid wel toegestaan, TWV is vereist.	Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV		
Kroatische zelfstandigen			Arbeid wel	Arbeid in loondienst alleen		

			toegestaan, TWV is vereist.	toegestaan met TWV.		
Kroatische studenten	nvt	nvt.	Arbeid toegestaan, TWV is vereist	TWV vereist voor arbeid van bijkomende aard, andere arbeid niet toegestaan.	nvt.	nvt.
8 EVRM	nvt	nvt	Nvt	Gelijk aan arbeidsmarktaantekening van hoofdpersoon.	nvt	nvt
Associatieovereenkomst 1/80; daarvoor twv-vrij	nvt	nvt	Nvt	Arbeid vrij toegestaan. TWV niet vereist. (mits de vreemdeling bij dezelfde werkgever blijft werken)	nvt	nvt
Associatieovereenkomst 1/80; daarvoor niet twv-vrij	nvt	nvt	Nvt	Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV. (mits de vreemdeling bij dezelfde werkgever blijft werken)	nvt	nvt
Associatieovereenkomst 1/80 na 3 jaar legale arbeid	nvt	nvt	Nvt	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	nvt	nvt
Gezinsleden	nvt	nvt	Nvt	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist. (NB: In principe kan een gezinslid na 3 jaar legaal verblijf bij de hoofdpersoon de arbeidsmarktaantekening arbeid vrij toegestaan. TWV niet vereist" krijgen. In de periode van 0 tot 3 jr., is de arbeidsmarktaantekening afhankelijk van die van de hoofdpersoon).	nvt	nvt
Europees verdrag betreffende sociale en medische bijstand	nvt	nvt	Nvt	Gelijk aan de aantekening geplaatst op de eerder verleende vvr-bep.	nvt	nvt
Staatlozenverdrag	nvt	nvt	Nvt	nvt	nvt	nvt
Nederlands-Duits vestigingsverdrag	-	-	-	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	-	-
Nederlands-Zwitsers Traktaat	-	-	-	Arbeid vrij toegestaan. TWV niet vereist.	-	-
Nederlands-Amerikaans Vriendschapsverdrag: zelfstandige	-	-	-	Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV.	-	-
Gezinsleden	-	-	-	Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV.	-	-
Nederlands-Amerikaans Vriendschapsverdrag: vertegenwoordiger	-	-	-	Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV.	-	-
Gezinsleden	-	-	-	Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV.	-	-
Europees verdrag betreffende sociale en medische bijstand	-	-	-	Gelijk aan de aantekening geplaatst op de eerder verleende vvr-bep.	-	-

* zet op de sticker achter de verblijfsaantekening: "Arbeid met notificatie UWV toegestaan zonder TWV".

B11 Bijzonder verblijf

Uitgangspunten

- Internationaal recht gaat boven nationaal recht. Richtlijn 2003/109 EG is van toepassing.
- Op grond van artikel 2, onder i, BuWav zijn vreemdelingen die aangemerkt kunnen worden als (economisch niet actieve) langdurige ingezetenen vrijgesteld van het TWV vereiste.

Verblijfsdoel	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1 ^e Aanvraag VVR zonder MVV	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MVV bij niet-mvv plichtige vreemdeling	Aantekening op het verblijfsdocument	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking
procedure						
Economisch niet-actieve langdurig ingezetene	Nvt	Arbeid niet toegestaan	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
gezinslid	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.